UGOVOR O POSREDOVANJU

posrednik se obvezuje nastojati naći i dovesti u vezu s nalogodavcem (komitentom) treću osobu kako bi nalogodavac i treća osoba pregovarali o sklapanju određenog ugovora, a nalogodavac se obvezuje isplatiti posredniku određenu naknadu ako ugovor bude sklopljen (čl. 835. ZOO)

uloga posrednika

- dovođenje komitenta u kontakt s potencijalnim partnerima za sklapanje određenih ugovora
- posrednik ne sklapa ugovor s trećima
- posrednik ne prima od trećega za nalogodavca ispunjenje obveze iz ugovora sklopljenog njegovim posredovanjem (osim ako za to dobije posebnu punomoć)
- nalogodavac može <u>opozvati nalog</u> u svako doba, osim ako se nije toga odrekao i ako opoziv nije suprotan načelu savjesnosti
- nalogodavac <u>nije dužan pristupiti</u> pregovorima ni sklapanju ugovora s trećima, ali odgovara posredniku za štetu ako postupio suprotno načelu savjesnosti i poštenja

- sličnost s ugovorom o djelu + oblik ugovora o nalogu: obaviti posao po nalogu naručitelja
- primjena odredaba <u>ugovora o djelu</u> ako ugovoreno da će posrednik imati pravo na naknadu čak i ako njegovo nastojanje ostane bez rezultata (posrednik ima pravo na naknadu samo ako komitent i treći sklope određeni ugovor temeljem njegovog posredovanja)
- o supsidijarna primjena odredaba o nalogu
- o neformalan ugovor
- konsenzualan
- naplatan (ako komitent i treći sklope posao; ako stranke ugovorile posredničku naknadu bez obzira na uspjeh posredovanja)

- o pozornošću dobrog gospodarstvenika tražiti priliku za sklapanje određenog ugovora i upozoriti na to nalogodavca (čl. 840. ZOO)
- ako se na to posebno obvezao, posredovati u pregovorima i nastojati da se ugovor sklopi; ako ne uspije nije odgovoran (čl. 840. ZOO)
- obavijestiti nalogodavca o svim značajnim okolnostima koje su mu poznate ili su mu morale biti poznate (čl. 841. ZOO)
- voditi posrednički dnevnik, ubilježiti bitne podatke o ugovoru koji je sklopljen njegovim posredovanjem i izdati izvadak (posrednički list – dokaz strankama da je ugovor sklopljen posredovanjem posrednika); neizdavanje ne utječe na valjanost ugovora (čl. 843. ZOO)
- naknaditi štetu nalogodavcu, odnosno trećoj osobi koju bi one pretrpjele njegovom krivnjom
- ako protivno ugovoru ili interesu nalogodavca radi za suprotnu stranu, gubi pravo na naknadu i troškove

- isplatiti naknadu posredniku ako s trećom osobom sklopljen ugovor makar nije bila ugovorena
  - visina naknade: ugovor; tarifa; poslovni običaj; prema posrednikovom trudu i usluzi
  - posrednik stječe pravo na naknadu u trenutku sklapanja ugovora za koji je posredovao (čl. 845. ZOO), čak i ako je taj ugovor nevaljan
  - posrednik koji je dobio nalog za posredovanje od obiju stranaka može od svake strane zahtijevati samo polovicu naknade te brinuti o interesima obiju stranaka pozornošću dobrog gospodarstvenika (čl. 847. ZOO)
- isplatiti posredniku troškove ako ugovorom o posredovanju tako određeno, čak i ako ugovor između nalogodavca i trećega nije sklopljen

UGOVOR O KOMISIJI

(KOMISIJSKI UGOVOR)

- komisionar se obvezuje da će za naknadu (proviziju) obaviti u svoje ime i za račun komitenta jedan ili više povjerenih mu poslova (čl. 785. ZOO)
- komisionar ima pravo na proviziju i kad nije ugovorena
- o dva odnosa:
  - komisionar komitent
  - komisionar treća osoba
- o razlika komisijski ugovor zastupnički ugovor:
  - komisionar radi po nalogu i <u>za račun komitenta</u>, ali u <u>svoje ime</u>;
     treći ni ne mora znati za komitenta
  - zastupnik: <u>u ime i za račun</u> komitenta
- razlika komisijski ugovor posrednički ugovor:
  - komisionar sklapa poslove s trećima
  - posrednik dovodi komitenta u vezu s trećima

razlika komisijski ugovor – ugovor o djelu:

 komisionar ne poduzima samo faktičke nego i (pretežno) pravne radnje za komitenta

o razlika komisijski ugovor – ugovor o nalogu:

- komisionar uvijek postupa u svoje ime i uvijek uz naknadu
- komisijski ugovor je posebne vrsta naloga (ali samo kao interni odnos! – supsidijarna primjena pravila o nalogu)
- o neformalan ugovor
- konsenzualan
- dvostrano obvezan
- naplatan

Tipični oblici komisijskog ugovora:

- kupovni (kod uvoza robe) <u>komisijska</u>
   <u>kupnja</u>: komisionar ima nalog od komitenta da kupi određenu stvar
- prodajni (kod izvoza robe) <u>komisijska</u>
   <u>prodaja</u>: komisionar ima nalog da proda stvar
- <u>del credere komisija</u> komisionar odgovara za ispunjenje obveze svog suugovaratelja; solidarna odgovornost; provizija del credere

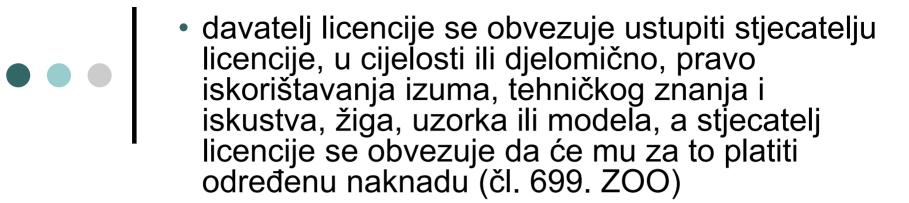
• • OBVEZE KOMISIONARA

- o pridržavati se naloga;
  - ako sklopio posao pod <u>nepovoljnijim uvjetima</u>, dužan nadoknaditi razliku i možebitnu štetu (čl. 787. ZOO)
  - ako pod <u>povoljnijim uvjetima</u>, sva korist pripada komitentu (čl. 787. ZOO)
- čuvati povjerenu mu robu s pažnjom dobrog gospodarstvenika (čl. 790. ZOO)
- utvrditi stanje robe koju mu je poslao komitent, bez odgađanja obavijestiti komitenta o danu prispijeća i vidljivim oštećenjima, manjku (čl. 791. ZOO)
- obavijestiti o promjenama na robi, u slučaju opasnosti od većeg oštećenja prodati na najpovoljniji način (čl. 792. ZOO)
- priopćiti s kojom je osobom obavio posao; iznimno, ako prodaja pokretnih stvari putem komisijskih prodavaonica, komitent ne dobiva ime kupca (čl. 793. ZOO)
- položiti račun o obavljenom poslu bez nepotrebnog odgađanja (čl. 794. ZOO)
- o predati sve što je primio na temelju posla (čl. 794. ZOO)

• • OBVEZE KOMITENTA

- isplatiti naknadu (proviziju)
  - kad komisionar obavi posao i onda ako je obavljanje posla spriječeno uzrokom za koji odgovara komitent (čl. 796. ZOO)
  - ako se posao ne obavi iz razloga za koji ne odgovara ni komisionar ni komitent, komisionar ima pravo na odgovarajuću naknadu za svoj trud (čl. 796. ZOO)
  - visina naknade: ugovor; tarifa; prema obavljenom poslu i postignutom rezultatu (čl. 797. ZOO)
- naknaditi komisionaru troškove koji su bili potrebni za obavljanje naloga (čl. 798. ZOO)

UGOVOR O LICENCIJI

- imenovan ugovor
- formalan
- konsenzualan
- dvostrano obvezan
- naplatan
- BITNI SASTOJCI: predmet licencije i naknada (licenčna pristojba)
- Međunarodna konvencija o zaštiti industrijskog vlasništva, Pariz, 1883.
- Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (N.N.167/03;79/07)

• • PREDMET UGOVORA

IZUM

- novo rješenje određenog tehničkog problema, rezultat stvaralačkog rada, tehnički izvediv, primjenjiv u industrijskoj ili drugoj djelatnosti
- štiti se izdavanjem patenta od ovlaštenog tijela
- nositelj patenta ima isključivo pravo iskorištavanja zaštićenog izuma, a može to pravo ugovorom o licenci prenijeti na drugoga

TEHNIČKO ZNANJE I ISKUSTVO (know-how)

- primijenjeno tehničko znanje te metode i podaci potrebni za praktično ostvarenje i primjenu tehnike koja služi u industrijske svrhe
- o cjelokupno znanje i iskustvo potrebno za suvremeno poslovanje
- o ne uživa patentnu zaštitu, najbolje ga zaštiti ugovorom o licenci

INDUSTRIJSKI UZORAK I MODEL

- uzorak
  - dvodimenzionalna tvorevina, slika ili crtež koji služi kao podložak i može se prenijeti na industrijski ili obrtnički proizvod
- model
  - trodimenzionalna tvorevina koja je industrijski ili obrtnički proizvod ili koja se na takav proizvod može prenijeti
- Zakon o industrijskom obličju (N.N.78/99; 127/99):
  - obličje se smatra <u>novim</u> ako nije istovjetno s obličjem koje je bilo dostupno javnosti prije datuma podnošenja prijave, odnosno ako je zahtijevano pravo prednosti prije priznanja tog datuma prednosti
  - obličje se smatra <u>osobitim</u> ako se ukupni dojam koji ostavlja na korisnika proizvoda bitno razlikuje od ukupnog dojma koji na tog korisnika ostavlja bilo koje obličje otprije dostupno javnosti

ROBNI I USLUŽNI ŽIG

- znak koji se može grafički prikazati i koji je prikladan za razlikovanje proizvoda i usluga jednog sudionika u gospodarskom prometu od proizvoda i usluga drugog sudionika u tom prometu (riječi, slova, brojke, kratice, grafički prikaz, kombinacije boja, oblici proizvoda i njihova pakovanja, te kombinacije navedenoga)
- Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (N.N. 173/03; 186/03; 76/07)

OBLICI UGOVORA O LICENCIJI

ISKLJUČIVA (čl. 702. ZOO) – NEISKLJUČIVA

- isključiva licencija: stjecatelj licencije stječe isključivo pravo iskorištavanja predmeta licencije (mora biti izrijekom ugovoreno)
- davatelj licencije ne može sam iskorištavati predmet licencije niti povjeriti drugome u granicama prostornog važenja licencije (čl. 708. ZOO)

OGRANIČENA (čl. 703. ZOO)– NEOGRANIČENA

- u pravilu licencija je prostorno ograničena za cijelo državno područje, ali može se ugovoriti uže područje
- stranke moraju voditi brigu o tome da ograničenje nije protivno hrvatskom Ustavu i zakonima

PODLICENCIJA

- ugovor kojim stjecatelj licencije pravo iskorištavanja licencije ustupa drugome (čl. 717. ZOO)
- o ako isključiva licencija nema ograničenja
- o ako neisključiva zabranjeno, osim ako se izričito ugovori

• • • OBVEZE DAVATELJA LICENCIJE

- u određenom roku predati stjecatelju licencije predmet licencije i svu tehničku dokumentaciju (čl.704. ZOO)
- dati stjecatelju upute za uspješno iskorištavanje predmeta licencije (čl. 705. ZOO)
- jamčiti stjecatelju tehničku izvodljivost i uporabljivost predmeta licencije (odgovornost za materijalne nedostatke) (čl. 706. ZOO)
- jamčiti da pravo iskorištavanja licencije pripada njemu, da na predmetu ugovora nema tereta i da iskorištavanje nije ograničeno u korist trećega (čl. 707. ZOO)

• • • OBVEZE STJECATELJA LICENCIJE

- o platiti davatelju ugovorenu naknadu (čl. 714. ZOO)
  - tzv. gratis-licencija se mora izričito ugovoriti
  - način isplate naknade: fiksna svota ili prema proizvedenom (prodanom) proizvodu
- o iskorištavati predmet licencije na ugovoreni način, u ugovorenom opsegu i u ugovorenim granicama (čl. 709. ZOO)
- suzdržati se od korištenja naknadnih usavršavanja predmeta licencije (ne može se automatski koristiti poboljšanjima koja je ostvario davatelj)
- o čuvati predmet licencije u tajnosti (čl. 711. ZOO)
- obilježiti robu oznakom iz koje je vidljivo da se radi o proizvodu proizvedenom po licenciji (čl. 713. ZOO)
  - ako uz licenciju za proizvodnju ustupljena i licencija za uporabu žiga, stjecatelj može staviti u promet robu s tim žigom samo ako je iste kvalitete kao i roba koju proizvodi davatelj licencije
- podnositi izvješća o opsegu iskorištavanja predmeta licencije i obračunati naknadu svake godine (kad se naknada određuje ovisno o opsegu iskorištavanja predmeta licencije) (čl. 715. ZOO)

• • • PRESTANAK UGOVORA

- o protek vremena (čl. 721. ZOO)
- o otkaz (čl. 723. ZOO)
- raskid